

Co dělají ženy na fotografii?

Vzdělávací cíl: Žáci formulují hypotézy vysvětlující příčiny jednání zachyceného na fotografii. Otevírají otázky související s dopady studené války na každodenní život obyvatel ČSSR.

Klíčová slova: Československo 70. léta, každodennost, člověk a životní prostředí, dobové perspektivy, sestavujeme podloženou odpověď

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (3 min.)

Prohlížení fotografie s pomocí lupy.

Na snímku z 16. září 1918 jsou zachyceny mladé ženy, které v americkém velkoměstě rozvážejí led. Tato informace není žákům zpočátku dostupná. V první fázi jde o dojem ze snímku.

Bližší informace o snímku naleznete na webu National Archives USA.

2 POPIS FOTOGRAFIE (5 min.)

Označování důležitých postav a prvků na fotografii a jejich popis.

Žáci označují postavy dvou žen, mohou komentovat jejich „mužské“ oblečení. Popisují objekty, s nimiž ženy manipulují. Nemusí nutně rozpoznat, že se jedná o led. Popisují i další prvky (nástroje, dřevěný vůz, vozovka, muž v pozadí).

3 FORMULOVÁNÍ HYPOTÉZY (6 min.)

Formulování hypotézy ohledně situace, kterou fotografie zachycuje, do textového pole.

Žáci zatím stále nemají k dispozici popisku, a tak jen volně, bez znalosti kontextu, odhadují, co se na fotografii děje. Učitel podněcuje historickou představivost žáků (K čemu tak mohli lidé využívat led?).

4 ČETBA POPISKY A DOPLNĚNÍ ANALÝZY FOTOGRAFIE (6 min.)

Četba popisky, která osvětluje širší souvislosti. Doplnění popisu ústřední fotografie.

Žáci by měli zohlednit kontext války. Pokud neurčili objekty jako led, opravují své hypotézy. Získávají základní informace o ledařství. Informace o zániku povolání ledařů by je měly vést k úvaze nad použitím ledu (při skladování potravin).

5 INTERPRETACE FOTOGRAFIE (5 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy fotografie a popisky odpovídají do textového pole na otázky: ? Proč se zavážel led? ? Proč tak těžkou práci dělaly ženy?

Žáci zohledňují kontext války. Muži jsou v roce 1918 ve válce, a tak ženy mohou (musí) pracovat i v tradičně mužských profesích. Válka tímto podnítila celkovou proměnu společnosti ve směru rovnoprávnosti mužů a žen. Pokud mají žáci problém zavážení ledu zasadit do historických souvislostí, může učitel doplnit další informace. Před rozšířením kompresorových ledniček se potraviny buď rychle spotřebovaly, nebo chladily ve sklepích s pomocí ledu. První lednička vznikla v USA v roce 1911. Do sériové výroby se prosadily až v roce 1927 (model Monitor Top firmy General Electrics). Jedná se o jednu z nejrychleji přijatých technologických inovací, která rychle rozšířila do většiny amerických domácností.

Další možnosti zapojení do výuky:

- a) Učitel může doplnit další příklady dopadů první světové války na práci žen. Prosadily se v profesích, které byly dosud vyhrazeny mužům. Týkalo se to nejen zaměstnání s vysokými nároky na vzdělání (lékařky), ale též těžké fyzické práce v továrnách.
- b) Zapojení rodinné paměti. Žáci pátrají, jak se měnily běžné domácí práce vlivem technologií (jak se pralo bez automatické pračky, jak se telefonovalo před nástupem mobilních telefonů). Obdobné příklady rozvíjejí představy žáků o proměnách životního stylu v 20. století a o dopadu moderních technologií na společnost.